

Deloitte.

Revisjonsplan 2020 for Rana kommune og Mo i Rana Havn KF

Kontrollutvalgsmøte 9. oktober 2020

Harald Halvorsen

**MAKING AN
IMPACT THAT
MATTERS**
since 1845

Til kontrollutvalget i Rana kommune

Tel: +47 73 87 69 00
www.deloitte.no

Vi vil i dette dokumentet redegjøre for våre revisjonsplaner for året 2020. Dokumentet tar for seg de mest sentrale områdene vi vil fokusere på gjennom revisjonen. I likhet med tidligere år vil vi oppsummere våre konklusjoner, observasjoner og innspill når revisjonen er gjennomført.

Dette dokumentet inneholder beskrivelse av de vesentligste risikoområder og prosesser, og hva vi fokuserer på ved revisjon av disse. Vårt fokus vil være å få gjennomført de revisjonshandlinger vi anser som nødvendige for å kunne bekrefte at regnskapene ikke inneholder vesentlige feil eller mangler, og for å avgi revisjonsberetninger for kommunen og foretaket. I tillegg avgir vi løpende attestasjonsuttalelser, samt beretning for legater, stiftelser mv. etter avtale.

Vi gjennomfører møter med administrasjonen for å oppdatere vår forståelse for Rana kommunes interne kontrollstruktur slik at vi kan planlegge revisjonen på en tilfredsstillende og effektiv måte.

Revisjonstilnærmingen for 2020 er ikke vesentlig endret fra tidligere år. Vi vil fokusere våre revisjonshandlinger på vesentlige regnskapsposter samt regnskapsposter som innebærer betydelig utøvelse av skjønn eller komplekst regelverk. Vi vil også ha fokus på kommunens budsjettprosess.

Vi vil benytte anledningen til å takke administrasjonen og økonomiavdelingen for nyttige innspill til vår revisjonsplan.

Trondheim, 9. oktober 2020

Deloitte AS

Harald Halvorsen
statsautorisert revisor

Agenda

- Vesentlige forhold rapportert i 2019 og status
- Oppsummering av revisjonsplanen
- Revisjonsomfang og angrepsvinkel
- Risikovurdering og fokusområder
- Mislighetsdiskusjon
- Tidsplan
- Revisjonsteam
- Forpliktelser kundeservice
- Uavhengighet

Vesentlige forhold rapportert i 2019

Mo i Rana Havn KF

Ren beretning og ikke nummerert brev

Oppsummering revisjon 2019

Rana kommune

REVISJONSRAPPORT NR 5 AV 8. MAI 2019

Regnskapsmessig vurdering av balanseposter – dokumentasjon i henhold til bokføringslovens krav

- Vi mener det fremdeles er et forbedringspotensial med hensyn til kvaliteten på dokumentasjon og avstemminger av balanseposter.

Banktilganger

- Identifisert svakhet i tilgangskontroll og enegodkjenning. Gjennomgått og lukket ifm årsoppgjørrevisjonen.

Innkjøpsrutine

- Identifisert svakhet i innkjøpsrutine i form av manglende beløpsgrenser eller restriksjoner i bestillingsmyndighet.
- Økonomi opplyser om gjennomgang av rutinene i 2020 og planlagte forbedringer. Det planlegges blant annet innkjøp av ordremodul hvor bestilling skal godkjennes før de gjennomføres. Ser for seg beslutning innen utgangen av året.

Anleggsmodul

- Fremdeles avvik mellom anleggsmodul og hovedbok, samt avskrivning som overstiger bokført beløp.
- Økonomi jobber fortsatt med en full gjennomgang av anleggsregisteret i 2019. Igangsatt anbudskonkurranse høst 2020 for ekstern gjennomgang.

Oppsummering revisjon 2019

Rana kommune

REVISJONSRAPPORT NR 5 AV 8. MAI 2019

Rutiner lønn

- Vi mener det fremdeles er et forbedringspotensial i lønnsfunksjonen i form av tidsriktige endringsmeldinger, avstemming av innberettet lønn og bokført lønn, samt oppfølging av naturalytelser.
- Økonomi opplyser om gjennomgang og endring av rutinene i 2020, hvor blant annet man tar i bruk Visma RessursStyring.

Kontroller momskompensasjon

- Identifisert svakhet i formalisering og dokumentasjon av kontrollene som gjøres på kompensasjonsgrunnlaget. Økonomi opplyser om endrede rutiner for 2020.

Budsjettavvik

- Behov for mer detaljert redegjørelse ved budsjettavvik i regnskapet
- Dokumentasjon knyttet til endringer i opprinnelig budsjett er diskutert med økonomi høsten 2020

Oppsummering av revisjonsplanen

– vi retter fokuset vårt mot identifiserte risikoområder i den finansielle rapporteringen

Risikobasert revisjon

- Det er identifisert ulike risikoområder for årets revisjon som vi anser å ha sentral betydning for årsregnskapet og virksomheten til Rana kommune. Områder som kan nevnes er:
 - Budsjett og regnskapsrapportering
 - Lønn og pensjon
 - Konsolidert regnskap
 - Avslutning av regnskapet

Vesentlighet

- Vesentlighetsgrensene til både kommunen og foretaket er beregnet på grunnlag av budsjetterte driftsinntekter, da vi vurderer det som det beste bildet på den totale rammen som forvaltes av kommunen og foretaket.
- Vesentlighetsgrensen fastsettes skjønnsmessig ut fra våre vurderinger av brukerne av regnskapet.

Verdi for Rana kommune

- Betyggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon
- Aktiv støttespiller i videre utvikling av rutiner og prosesser
- Løpende oppdatering og faglig diskusjonspartner

Uavhengighet

- Vi bekrefter at det etter vår vurdering ikke foreligger forhold som kan svekke, påvirke eller reise tvil om Deloitte's uavhengighet som revisor for Rana kommune og Mo i Rana Havn KF.

Revisjonsomfang og angrepvinkel

Vår oppgave

Vi gjennomfører revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

Vi skal avgi en uttalelse:

- om årsregnskapet til Rana kommune og Mo i Rana Havn KF er avgitt i samsvar med lov og forskrift og at det gir et rettviseende bilde i samsvar med god kommunal regnskapsskikk i Norge.
- at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.
- at opplysningene i årsberetningen er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrift.
- at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Betryggende sikkerhet for at
årsregnskapet og det
konsoliderte regnskapet ikke
inneholder vesentlig
feilinformasjon

Revisjonsomfang og angrepsvinkel (forts.)

Revisjonshandlinger — fokus på kontrollmiljø og internkontroll i arbeidsprosessene

Vår revisjonsberetning bygger på bevis innhentet gjennom en kombinasjon av test av kontroller, detaljtester og analytiske handlinger.

Vår angrepsvinkel vil i størst mulig grad være å teste kontroller og bygge på kontrollmiljø og internkontroll i tilknytning til forretningsprosessene.

Opparbeide og oppdatere vår forståelse av konsernet og dets omgivelser, herunder identifisering av relevante kontroller

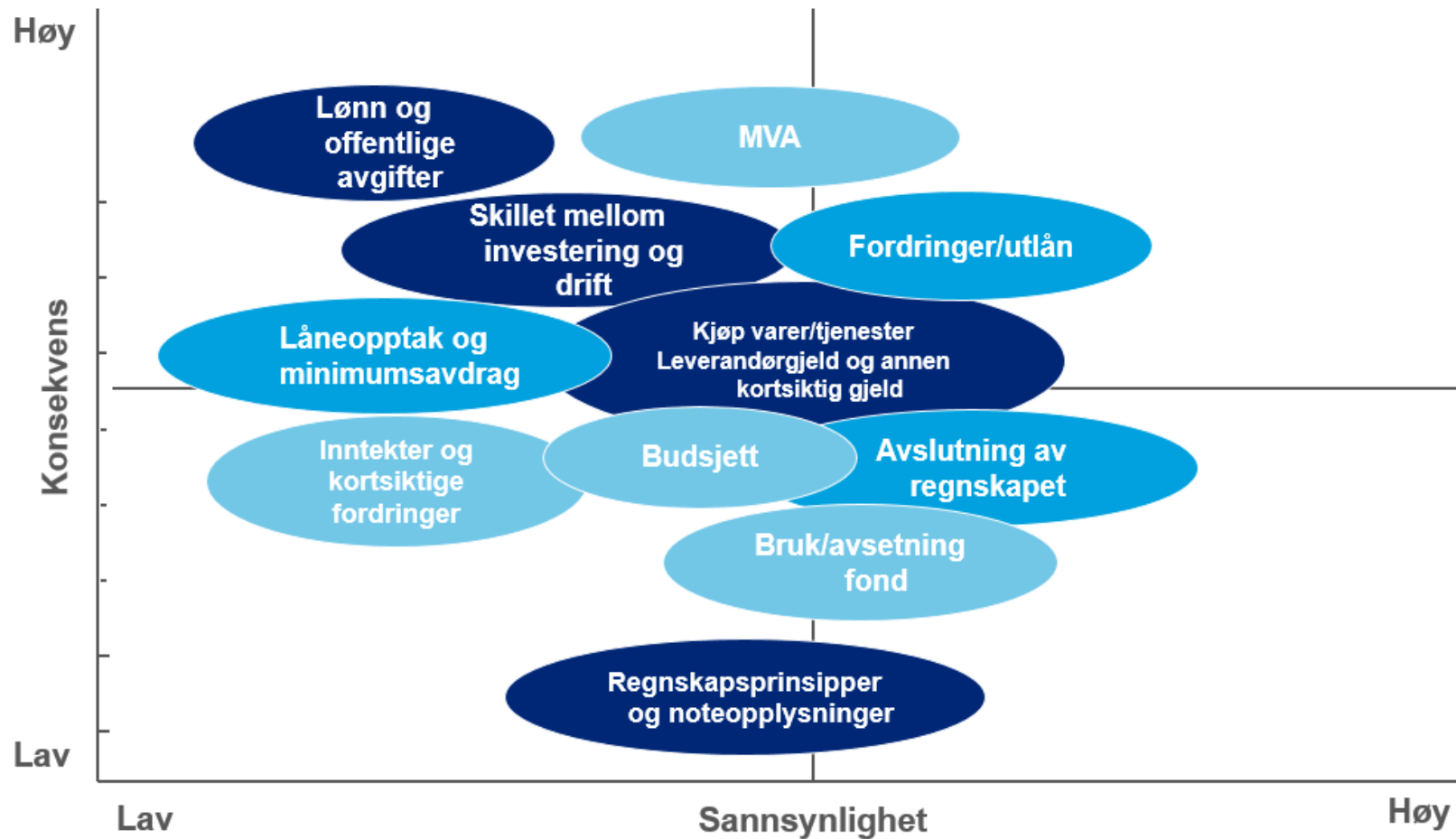
Identifisere risikoer og kontroller som adresserer disse risikoene

Vurdere om relevante kontroller er hensiktsmessig designet og implementert

Dersom det anses hensiktsmessig, teste effektiviteten av utvalgte kontroller

Utforme og gjennomføre en kombinasjon av analytiske substanskontroller og detaljtester som er best tilpasset de identifiserte risikoene

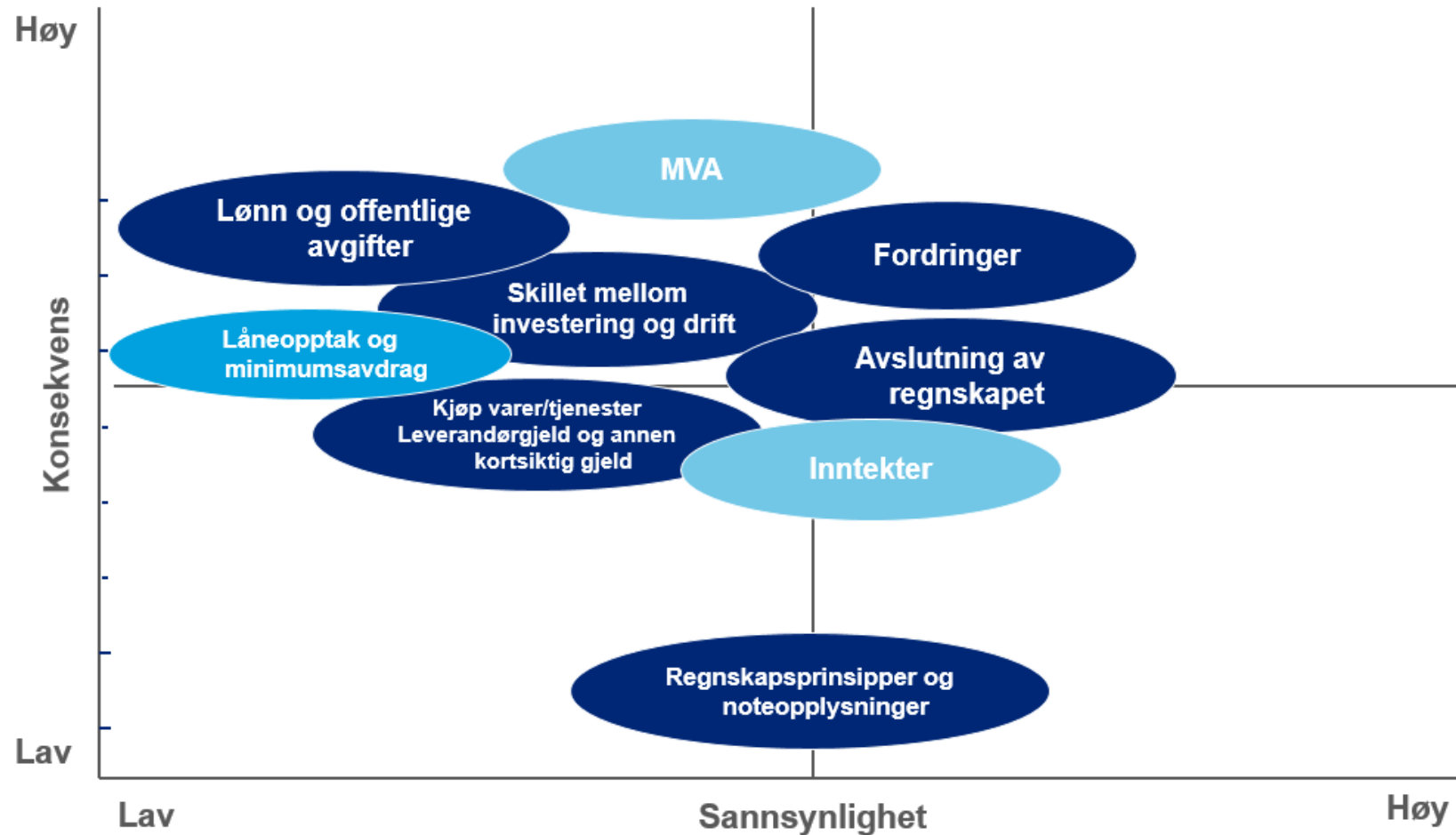
Risikovurderinger og fokusområder for Rana kommune

Vi har en risikobasert revisjon, hvor vi retter vårt hovedfokus mot de områdene vi mener det er størst risiko for vesentlige feil i den finansielle rapporteringen som legges frem for kommunestyret.

Vår oppgave er å gi betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

Risikovurderinger og fokusområder for Mo i Rana Havn KF

Vi har en risikobasert revisjon, hvor vi retter vårt hovedfokus mot de områdene vi mener det er størst risiko for vesentlige feil i den finansielle rapporteringen som legges frem for kommunestyret.

Vår oppgave er å gi betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

Mislighetsansvar og uttalelser fra administrasjonen

Nærmere om ansvar

Deres ansvar

- Hovedansvaret for å hindre og oppdage misligheter ligger hos administrasjonen og kommunestyret, inkludert etablering og vedlikehold av internkontroll knyttet til påliteligheten av finansiell rapportering og overholdelse av relevante lover og regler.

Vårt ansvar

- Vi er pålagt å innhente en erklæring fra administrasjonen vedrørende internkontroll, risikovurdering og om administrasjonen er kjent med eller om det har vært tilfeller av misligheter.
- Som revisorer innhenter vi en betryggende sikkerhet, men ikke en absolutt sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Karakteristika ved misligheter

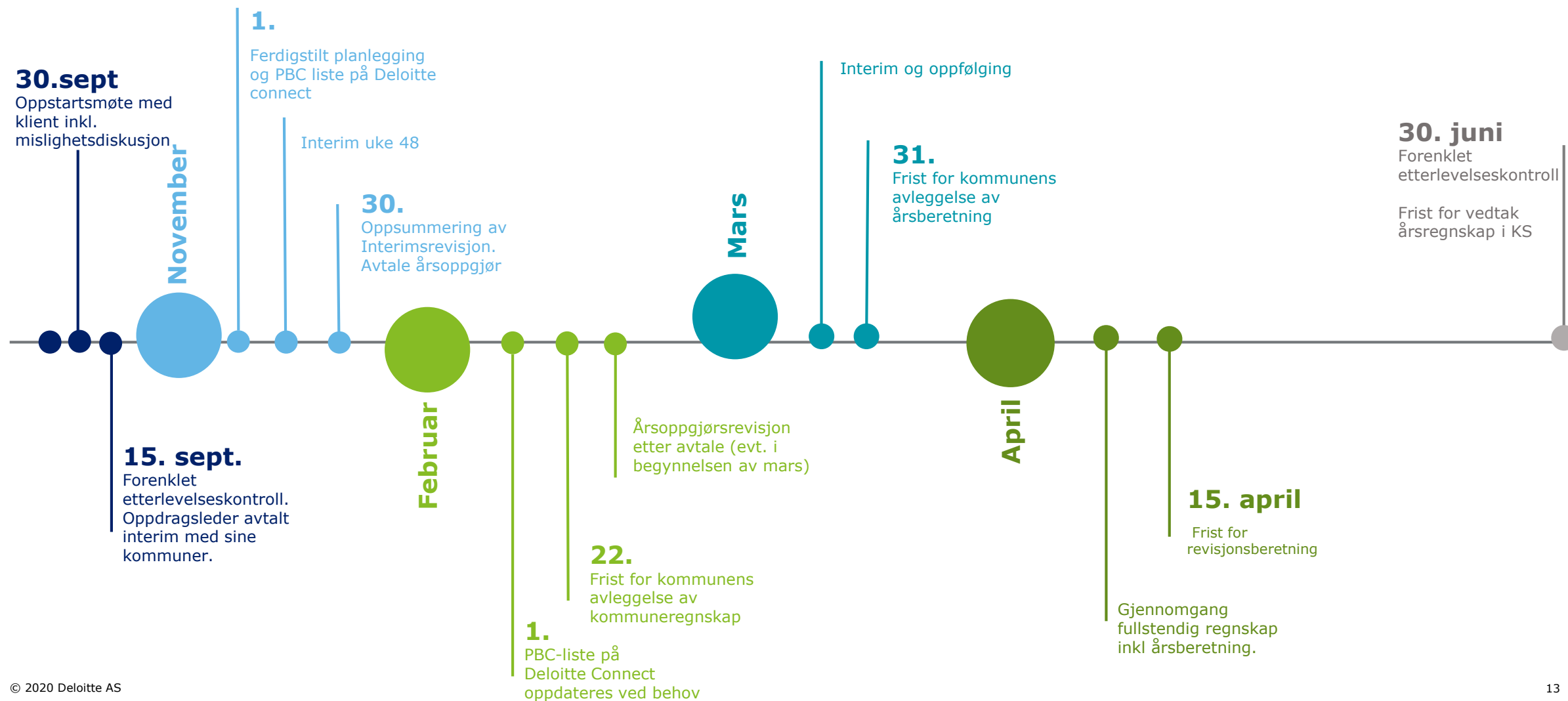
- Feilinformasjon i regnskapet kan oppstå enten på grunn av misligheter eller feil. Misligheter er en bevisst handling begått av en eller flere personer innen administrasjonen, av personer som har overordnet ansvar for styring og kontroll, av ansatte eller av andre, som innebærer uredelighet for å oppnå en urettmessig eller ulovlig fordel.
- Det er to typer misligheter som er relevante for revisor – feil som skyldes uredelig regnskapsrapportering og feil som skyldes underslag av eiendeler.

Vi vil innhente følgende i uttalelse fra administrasjonen:

- Vi bekrefter at vi har påsett at selskapets regnskap og formuesforvaltning av betydning for regnskapet er gjenstand for betryggende kontroll, herunder slik intern kontroll som vi finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et regnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.
- Vi bekrefter at administrasjonen erkjenner sitt ansvar for utformingen, iverksettelsen og vedlikeholdet av intern kontroll for å forhindre og avdekke misligheter.
- Vi har gitt revisor opplysning om resultatene av vår vurderinger av risikoen for at regnskapet kan inneholde vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter.
- Vi har gitt revisor opplysning om alle eventuelle påstander eller mistanker om misligheter som kan ha påvirket regnskapet og som er kommunisert av ansatte, tidligere ansatte, analytikere, tilsynsmyndigheter eller andre.

Tidsplan

I tillegg løpende prosjektrengskap og attestasjon momskompensasjon

Tidsplan

Aktivitet	Tidspunkt	Målsetting
Planlegging <ul style="list-style-type: none">PlanleggingsmøterUtarbeidelse av revisjonsplan og presentasjon for kontrollutvalget	August-oktober	<ul style="list-style-type: none">Identifisere og avstemme forventningerIdentifisere og evaluere risikoområderIntegrere kommunens forventninger
Interimrevisjon <ul style="list-style-type: none">Utføre planlagte revisjonshandlinger og avklare oppfølgingspunkterOppsummeringsmøter etter interimrevisjon, samt gjennomgang av revisjonsrapport	Oktober-november	<ul style="list-style-type: none">Vurdere internkontrollEvaluere kompetanse og kapasitet i prosessRapportere forbedringsområder
Forberedelse finansiell rapportering <ul style="list-style-type: none">Planlegging av årsoppgjøret	Desember-januar	<ul style="list-style-type: none">Bidra til økt kvalitet, og innarbeide nye kravFølge opp problemstillinger fra interimrevisjonAvklare forventninger til dokumentasjonAvtale tidsplan og arbeidsdeling
Revisjon av årsregnskap og noter <ul style="list-style-type: none">Utføre planlagte revisjonshandlingerMøter i årsoppgjøretGjennomgang av utkast til revisjonsrapportRevisjonsberetning	Februar-april	<ul style="list-style-type: none">Løpende avklaring av problemstillingerKvalitet i finansiell rapporteringDele observasjoner knyttet til årsoppgjørOppsummere vesentlige problemstillinger
Kontrollutvalgsmøte og presentasjon av revisjonsrapport <ul style="list-style-type: none">Deltakelse på møte ved behandling av årsregnskapet	Etter avtale innen pålagte frister	<ul style="list-style-type: none">Oppdragsleder deltar på KU-møte for presentasjon av årets resultat av revisjonen
Evaluering av revisjon <ul style="list-style-type: none">Oppsummering med kommunen og evaluering av vår leveranse	Mai/juni	<ul style="list-style-type: none">Kontinuerlig forbedring av våre leveranserDialog for styrket samarbeid
Kommunestyremøte <ul style="list-style-type: none">Deltakelse på kommunestyremøte ved behandling av årsregnskapet	Juni	<ul style="list-style-type: none">Oppdragsleder er tilstede i kommunestyremøtet når årsregnskapet og revisjonsberetningen behandles for å kunne svare på ev. spørsmål.

Revisjonsteam

fokus på kontinuitet og kompetanse innen kommunal revisjon og offentlig sektor

Harald Halvorsen
Ansvarlig partner
Tlf: 958 16 905
E-post: hhalvorsen@deloitte.no

Merete Frantzen
Manager
Tlf: 454 74 143
E-post: mfrantzen@deloitte.no

Lone Naustbakk
Senior
Tlf: 926 19 843
E-post: lnaustbakk@deloitte.no

Andreas Schønning
Senior
Tlf: 472 47 214
E-post: aschonning@deloitte.no

Revisjonsteam

fokus på kontinuitet og kompetanse innen kommunal revisjon og offentlig sektor

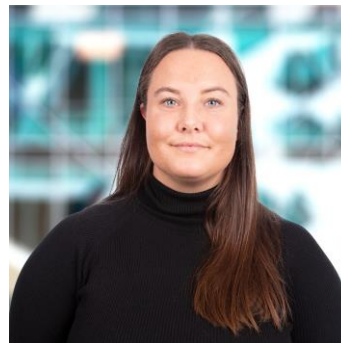

Lise Kosberg

Associate

Tlf: 951 62 046

E-post: lkosberg@deloitte.no

Nina Meidell Løsnes

Associate

Tlf: 959 35 413

E-post: losnes@deloitte.no

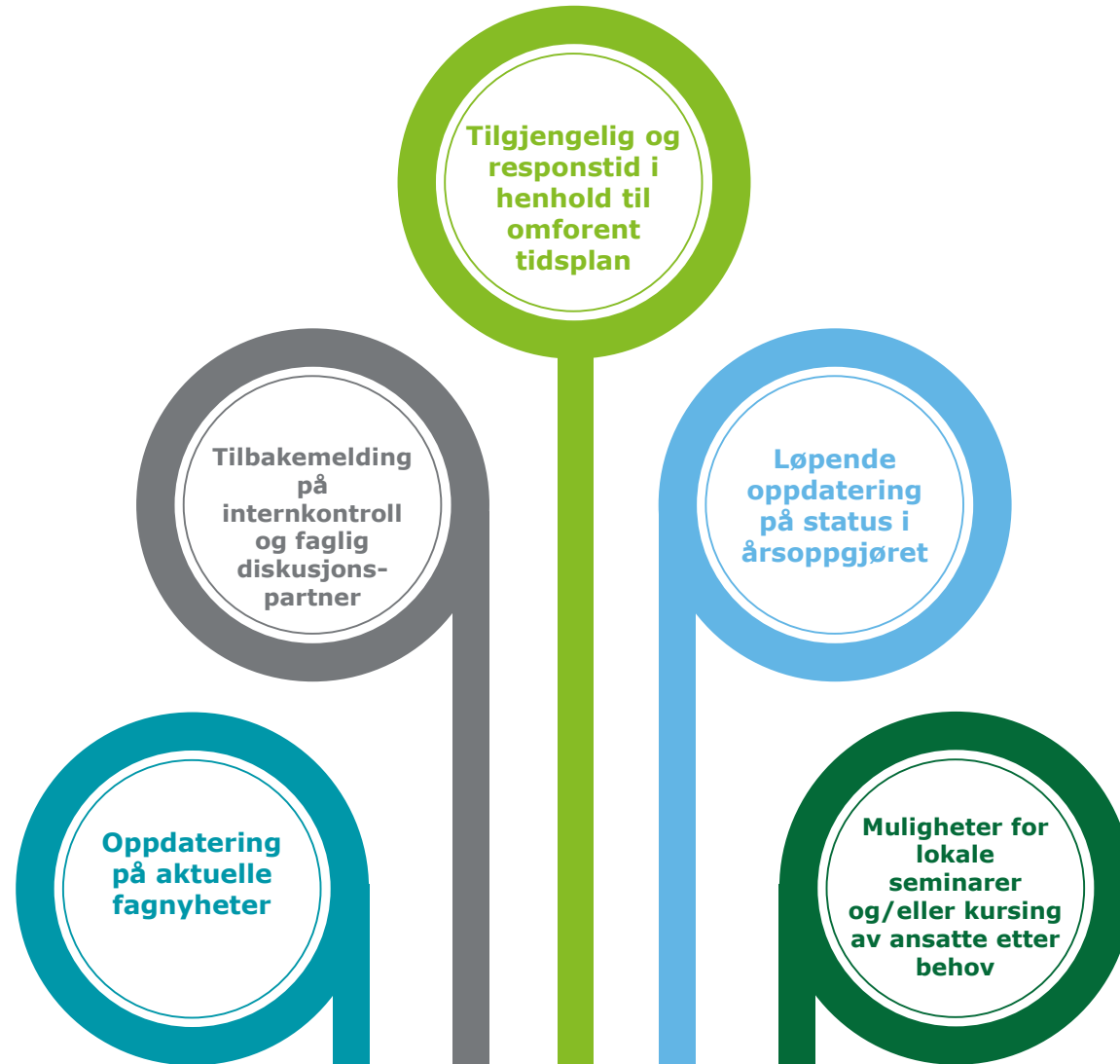
Jonny I. Rabben

Partner Tax & Legal

Tlf: 908 53 621

E-post: jrabben@deloitte.no

Forpliktelser klientservice

Vurdering av uavhengighet

Deloitte har strenge regler for å sikre at vi er uavhengige

- Kommuneloven og revisorloven regulerer lovkravene knyttet til revisors uavhengighet
- For informasjon om våre retningslinjer rundt uavhengighet henviser vi til vår Åpenhetsrapport som er tilgjengelig på www.deloitte.no

Bekreftelse av uavhengighet

Vi bekrefter at det etter vår vurdering ikke foreligger forhold som kan svekke, påvirke eller reise tvil om Deloitte's uavhengighet som revisor for Rana kommune og tilhørende oppdrag.

Andre tjenester

Vi skal opplyse om hvilke andre tjenester enn lovpliktig revisjon som er levert i løpet av regnskapsåret.

Trusler uavhengighet

Det er ikke identifisert trusler mot vår uavhengighet.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the "Deloitte organization"). DTTL (also referred to as "Deloitte Global") and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no to learn more.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our global network of member firms and related entities in more than 150 countries and territories (collectively, the "Deloitte organization") serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's approximately 312,000 people make an impact that matters at www.deloitte.no.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its global network of member firms or their related entities (collectively, the "Deloitte organization") is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser.

No representations, warranties or undertakings (express or implied) are given as to the accuracy or completeness of the information in this communication, and none of DTTL, its member firms, related entities, employees or agents shall be liable or responsible for any loss or damage whatsoever arising directly or indirectly in connection with any person relying on this communication. DTTL and each of its member firms, and their related entities, are legally separate and independent entities.